

15. (77. fejezet.) «*Új nevek érvényessége a tudományos nomenklatura szempontjából csak akkor vehető tekintetbe, ha latin diagnózisokkal vannak ellátva. Ezen szabály az 1908. évtől kezdve lép érvénybe.* (Szabály.)» (105 : igen, 88 : nem.)

A nemzetközi bizottság javaslata az volt, hogy a német, angol, francia, olasz és a latin nyelv használata egyaránt engedjék meg. Mivel azonban az eredeti fogalmazás különböző meg nem nevezett nemzetségek képviselőinél idegenkedést okozott, a latin nyelv közvetítésében (második szavazás alkalmával 125 : igen, 66 : nem) állapodtak meg.

Nem hallgathatom el, hogy néhány neves systematikus már a helyszínén hangoztatta, hogy nem veti alá magát e szabálynak, azaz, hogy ezentúl is tekintetbe fogja venni azon diagnózisokat, melyek valamely internationalis nyelven vannak megírva s más tekintetben nem esnek kifogás alá.

Ezekben kívántam lapunk olvasóinak kivonatban referálni a Wienben történekről, egyes fejezetek tárgyalása élénk eszmecserét keltett, néhányat ki kellett adni a nemzetközi nomenklatura bizottságnak azonnal való tárgyalásra s javaslat megtételére, s az ülések folyamán meglehetősen szenzációt keltett Kuntze Ottó-nak az 1737. évi kiindulási pont fővédőjének megjelenése, a ki szóval s nyomtatványokban is előterjesztette a congressus illetékessége ellen való tiltakozását.

A tárgyalást BURNAT EMIL korelnöksége alatt kezdték meg, elnökül a bizottság FLAHAULT KÁROLY-t, a montpellier-i egyetem tanárát, alelnökül MEZ KÁROLY, hallei egyetemi tanárt s RENDLE ALFREDOT, a londoni British Museum őrét választották meg.

FLAHAULT tanár a tárgyalásokat a legnagyobb tapintattal, erőlyvel, nem ritkán szellemes fordulatokkal fűszerezve vezette, a siker főérdeme azonban az előkészítő «*Rapporteur général*» BRIQUET JOHN-é, a ki minden adott alkalomkor ki is vehette részét a szaktársai részéről nyilvánított őszinte s hálás elismerésben.

A Grafia Golaka (Hacqu.) Rchb. felfedezése hazánk flóraterrületén.

Ueber die Entdeckung von Grafia Golaka (Hacqu.) Rchb. auf unserem Florengebiete.

Irta: } Dr. Degen Árpád (Budapest).
Von: }

Mult év július hó 30-án SMOQUINA ANTAL fiumei botanikus barátommal a lasaéi vadászháztól elindulva megmáztuk a Fiumétól nem nagy távolságban elég szép magasságra

Am 30. Juli v. J. bestiegen wir mit dem fiumaner Botaniker ANTONIO SMOQUINA vom lasaéer Försterhause den unweit Fiume in nicht unbeträchtliche Höhe (1506 m.) emporra-

(1506 m.) emelkedő «horvát» Snežnik hegyet.

Kirándulásunk czélja főképen gramineák gyűjtése volt, de figyelmünket nem kerülték el a hegy gazdag s valóban megragadó szépségű Flórájának más képviselői, melyekről más alkalommal szándékozom beszámolni, ez alkalommal csakis a czímben megnevezett ritka növény felfedezését kívánom közzé tenni, mely tudtommal hazánk területéről eddig közölve nincsen.

A vadászháztól a «nagy» Snežnik-re vezető legrövidebb utat választva s a «Srebrna vrata» nevű sziklakapun áthaladva, melynek falait a liburniai Karszt Flórájának legszebb képviselői díszítették, egy a főcsúcstól keletfelé nyúló gerinczre kapaszkodtunk, melyen tovább haladva, a hegy csúcsát hamar elértük volna, a gerincztől délfelé azonban egy elég mély s meredek dolinát pillantottunk meg, melynek oldalai s feneke szép zöld színt mutattak, czélszerűnek tartottam tehát abba lebocsátkozni s a még üdének mutatkozó vegetációt közelebről megtekinteni. Ezen kerülő, mely azonban a dolina tulsó lejtőjét ellepő szinte áthatatlan *Pinus Mughus* állomány miatt több mint két órai fárasztó mászást vett igénybe, gazdagon fizett. Alig hogy a falán lebocsátkoztunk, megkaptuk a *Grafiát*, innen lejjebb szállva oly meny-

genden kroatischen Snežnik-Berg.

Der Zweck unseres Ausfluges war in erster Linie das Einsammeln von Gramineen, doch mussten wir selbstverständlich unsere Aufmerksamkeit auch den anderen Vertretern der reichen und geradezu herrlichen Flora dieses Berges zuwenden, über welche zu berichten, ich mir eine andere Gelegenheit vorbehalte; dieses Mal will ich nur die Entdeckung der im Titel genannten seltenen Pflanze mittheilen, welche meines Wissens vom Gebiete unserer Flora noch nicht publiciert worden ist.

Wir wählten zu unserem Aufstiege den vom Försterhause auf den «grossen» Snežnik führenden kürzesten Weg. Durch die Felsenenge «Srebrna vrata» ansteigend, deren Wände von den schönsten Vertretern der Flora der liburn. Karstes geschmückt waren, gelangten wir auf einen vom Hauptgipfel östlich abzweigenden Kamm, welchen weiter verfolgend, wir den ersteren in kurzer Zeit erreicht hätten, doch erblickten wir südlich von diesem Kamme eine ziemlich tiefe und steile Doline, deren Seiten und Boden noch eine lebhaft grüne Farbe aufwies, ich hielt es also für zweckmässiger, in diese Doline abzusteigen und ihre scheinbar noch frische Vegetation näher in Augenschein zu nehmen. Dieser Umweg, welcher aber wegen der gegenüberliegenden Seite bedeckenden *Mughus* Bestände eine mehr als 2-stündige ermüdende Ar-

nyiséget találtunk, hogy bő készletet gyűjthettünk belőle.

Régi ismerőst üdvözöltem benne, melyet azonban 1894 óta, midőn a felső-olaszországi Como tó felett tornyosuló Resegone hegy padjain szedtem, nem láttam.

Más napon a Risnyákra menve, csodálkozásomra a *Grafia* ezen hegy sziklapadjain s dolináiban is megtaláltuk, ami annál feltünőbb, mert a Risnyákot a botanikusok aránylag gyakrabban látogatják s Flóráját teljesen kikutatottnak tartottuk, így e nagy s feltünő ernyős növény csak véletlenül kerülhette el az ott megfordult számos kutató szemét.

Ami e növény meglehetősen kuszált nomenklaturáját illeti, megjegyzem, hogy felfedezője HACQUET (Plant. alp. Carniol 1782 p. 14—15) az *Athamanta Golaka* nevet adta neki (a Golak nevű hegyről, a hol azt felfedezte), későbben *Ligusticum Sprengelii* SIEB. majd *Ligusticum Hacquetii* GUSS., *Ligusticum carnioiticum*, HOST, *Pleurospermum Golaka* REICHB., *Malabaila Hacquetii* TAUSCH *Hladnikia golacensis* KOCH, REICHB., *Hladnikia Golaka* (HACQU.) *Malabaila Golaka* (HACQU.) KERN. (hogy csak a fontosabbakat említsem) néven szólították.

beit kostete, brachte reiche Ausbeute. Kaum dass wir den Abstieg begannen, stiessen wir auf die *Grafia*, von welcher wir weiter unten noch eine solche Menge bekamen, dass wir einen reichlichen Vorrat einlegen konnten.

Ich begrüßte in ihr eine alte Bekannte, welche mir aber seit d. J. 1894, als ich sie auf den Felsbändern des Monte Resegone ober dem Comer See sammelte, nicht mehr untergekommen war.

Den nächsten Tag gingen wir auf den Risnyák und waren überrascht, die *Grafia* auch in den Dolinen u. auf den Felsenterrassen dieses Berges anzutreffen, was umso auffallender ist, als der Risnyák von Botanikern verhältnissmässig öfters besucht wird und wir seine Flora für vollständig erforscht hielten; diese grosse und auffallende Umbellifere muss also dem spähenden Augen der zahlreichen Botaniker nur durch Zufall entgangen sein.

Was die ziemlich verworrene Nomenklatur dieser Pflanze betrifft, erwähne ich, dass sie ihr Entdecker, HACQUET (Pl. alp. Carn. 1782, p. 14—15) mit dem Namen *Athamanta Golaka* belegt hat (vom Berge Golak, wo er sie zuerst fand), später erhielt sie die Namen *Ligusticum Sprengelii* SIEB., *L. Hacquetii* GUSS., *L. carnioiticum* HOST, *Pleurospermum Golaka* REICHB., *Malabaila Hacquetii* TAUSCH *Hladnikia golacensis* KOCH, *H. Golaka* (HACQU.) REICHB. *Malabaila Golaka* (HACQU.) KERN.

A nevek sokasága a mellett szól, hogy az ernyősök családjának rendszerében nehezen tudtak neki helyet jelölni, már ez a körülmény is amellett bizonyít, hogy leghelyesebben külön nemzetségnek tekintendő.

E nemzetségnek neve *Malabaila* TAUSCH (Flora 1834, I., 356), melyet KERNER használt (Schedae. 1882, 619. sz.) nem lehet a régibb s érvényes *Malabaila* HOFFM. (Umbell. 1814, 125) miatt, a *Hladnikia* (KOCH Syn. 1835) nevet alkalmazni (l. FRITSCH Excurs. Flora 1897, 409) nem találom czélszerűnek a régibb s a *Falcaria pastinacaefoliá*-ra alapított REICHENBACH-féle *Hladnikia* (Fl. germ. exc. 1830, 476) miatt, melyet ha újra nemzetségi rangra emelnének, két növény neve változnék, ezért a név megválasztásában PARLATORE-t (illet. CARUEL-t) követem, aki a Flora italiana-jában (VIII. 1888, 352—353) a *Grafia* RCHB. (Handbuch des natürl. Pfl. Syst., 1837, 219) nevet fogadja el.

Die Vielzahl der Namen beweist, dass sie im System der Umbelliferen bei den früher bekannten Gattungen nicht recht unterzubringen war, schon dieser Umstand spricht dafür, dass sie am richtigsten als eigene Gattung zu betrachten ist: deren Name jedoch *Malabaila* TAUSCH (l. c. s. nebenan), welchen KERNER in den Schedis (1882 Nr. 619) bevorzugt, wegen der älteren und giltigen Gattung HOFFMANN'S (Umbell. 1814. 125) nicht sein kann.

Den Namen *Hladnikia* anzuwenden, wie es neuerdings FRITSCH in seiner Excursionsflora (1897 p. 409) getan hat, halte ich wegen der älteren auf *Falcaria pastinacaefolia* gegründeten REICHENBACH'schen *Hladnikia* (Fl. germ. exc. 1830, 476) nicht für tunlich, indem im Falle letztere wieder einmal restituiert werden sollte, die Namen zweier Pflanzen geändert werden müssten. Ich bin daher bei der Wahl des Gattungsnamen PARLATORE'p. CARUEL) gefolgt, der im VIII. Bande seiner Flora italiana (1888, 352—353) den von REICHENBACH in seinem Handb. d. nat. Pfl. Syst. (1837, 219) gegebenen Gattungsnamen *Grafia* acceptiert.

Novae plantae Balcanicae.

Auctore Dr. C. Vandas. (Brünn).

Ineunte anno 1904 a curatoribus Brunensis Musaei Francisci rogatus, ut magnum herbarium a prof. DR. E. FORMÁNEK collectum in ordinem redigerem, haud invitus ei rei operam navavi. Nam hoc herbario ad tria milia specierum plantarum continentur, quas

ZOBODAT - www.zobodat.at

Zoologisch-Botanische Datenbank/Zoological-Botanical Database

Digitale Literatur/Digital Literature

Zeitschrift/Journal: [Ungarische Botanische Blätter](#)

Jahr/Year: 1905

Band/Volume: [4](#)

Autor(en)/Author(s): Degen Árpád von

Artikel/Article: [Ueber die Entdeckung von Grafia Golaka \(Hacqu.\) Rchb. auf unserem Florengebiete. 106-109](#)